

Over vaag en duidelijk

De kinderen leren over de relatie tussen vaag en duidelijk

onderwerp

wie is daar?

techniek

houtskool met kneedgum

formaat

± 25 × 32 cm, staand

onderwerp

op de foto

techniek

tekenpotlood of plakkaatverf, zwarte en witte verf

formaat

± 16 × 25 cm, of 25 × 32 cm, liggend

Toelichting

Een les over vaag en duidelijk lijkt nogal moeilijk, maar in het dagelijks leven hebben de kinderen hiermee voldoende ervaring. Vaag betekent dat we iets niet goed kunnen zien zoals bijv. bij een beslagen ruit, mist en regen, het sneeuwbeeld bij televisiestoring en ook bij een bewogen foto. Scherp, duidelijk staat hiermee in contrast. Duidelijk betekent dan ook helder, goed te beschrijven, veel details. We proberen de begrippen vaag en duidelijk op verschillende, elkaar versterkende manieren aan de orde te stellen. Wel moeten we voorkomen dat de begrippen te ongenueanceerd gehanteerd worden; schilderen is meer globaal dan tekenen, maar dat betekent niet direct dat schilderen vaag of onduidelijk is. In deze les worden de opdrachten daarom zo concreet mogelijk aangeboden.

Begeleiding wie is daar?

Een thema als vaag moeten we eerst goed gaan bekijken in een concrete situatie. Wellicht is er in de school een matglas deur of een raam met gewapend glas aanwezig. Ook een (los) stuk plastic, dat niet te helder is, zou zeer goed passen bij de inleiding van de les; we kunnen dan in het klaslokaal vergelijken wat je ziet met of zonder glas ervoor. We kunnen ook een deur of ruit in de omgeving zoeken. Pas wanneer het verschil goed is besproken en bekeken, heeft deze opdracht kans van slagen. De kinderen zijn namelijk zo gewend om alles precies duidelijk (en dus ook scherp omlijnd) te tekenen dat een goede inleiding geen overbodige luxe zal blijken te zijn.

Wie is daar? 8 jaar

Wie is daar? 8 jaar

Hoe pakken we nu de tekenles aan? We stellen ons voor dat er iemand voor de deur staat. Hij of zij belt aan. Wie zou dat zijn? Het papier is de matglas ruit waardoor gekeken wordt; streepjesglas of gewapend glas kan ook! Zet de figuur weer eerst dun op; denk erom, geen zware contour. Werk de tekening verder af om tot slot met kneedgum de banen of ruiten erin te gummen. (De kinderen werken dus eigenlijk andersom, het glas kan nl. niet anders dan achteraf aangebracht worden, de opdracht zou anders te moeilijk worden.) Natuurlijk kunnen er ook dunne lijntjes worden getekend: de wapening in het glas. Een waarschuwing tot slot: de figuur die aanbelt mag geen overbekende figuur zijn (Sinterklaas of de Hulk) anders valt er te weinig te raden. Opmerking: een leuke tip is de situatie echt te spelen door een kind achter een matglazen deur plaats te laten nemen.

Begeleiding op de foto

Als tegenstelling tot het vage nemen we een onderwerp waar duidelijkheid (scherpte) een eerste vereiste is. Wanneer we met z'n allen op de foto gaan (klassefoto) wil iedereen er goed zichtbaar op staan. Niet alleen de kinderen vooraan, ook de kinderen achteraan willen er goed uitzien. We stellen ons voor dat we bij een of andere gelegenheid op de foto moeten, bijvoorbeeld met vader en moeder. De kleding wordt nog even recht getrokken, de haren gekamd of juist lekker ruig gemaakt. De fotograaf bekijkt het geheel nog eens, zet de groep nog wat dichter bij elkaar en maakt de foto. Dit thema wordt door de klas naar keuze uitgewerkt met tekenpotlood of met verf. Als we verf gebruiken, dan alleen zwart en wit, dat is voldoende. Het penseel mag niet te grof zijn anders krijgen we te weinig details. We wijzen op de verschillen in kleding: de kanten blouse van grootmoeder of het streepjespak van vader. Na afloop vergelijken we de twee onderwerpen met elkaar.

Samen op de foto, 9 jaar

9 jaar

8 jaar

8 jaar